

Wymagania edukacyjne – geografia - Klasa VII

Wymagania na poszczególne oceny				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Podstawy geografii				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>geografia</i> • przedstawia podział nauk geograficznych • podaje wymiary Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminów: siatka geograficzna, południk, równoleżnik, zwrotnik, długość geograficzna, szerokość geograficzna • wskazuje na globusie i na mapie południk: 0° i 180° oraz półkulę wschodnią i półkulę zachodnią • wskazuje na globusie i na mapie równik oraz półkule: północną i południową • wymienia elementy mapy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnicę między geografią fizyczną a geografią społeczno-ekonomiczną • wymienia źródła informacji geograficznej • podaje cechy kształtu Ziemi • odczytuje wartości szerokości geograficznej zwrotników, kół podbiegunowych oraz biegunów • podaje cechy siatki geograficznej • określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie • podaje różnicę między wysokością względną i wysokością bezwzględną • wymienia rodzaje skal • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, siatka kartograficzna, legenda mapy</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się zajmują poszczególne nauki geograficzne • wymienia dowody na kulistość Ziemi • wymienia cechy południków i równoleżników • odczytuje długość i szerokość geograficzną na globusie i na mapie • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych • przedstawia skalę w postaci mianowanej i podziałki liniowej • oblicza wysokości względne • podaje na podst. atlasu nazwy map tematycznych i ogólnogeograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie układu współrzędnych geograficznych • posługuje się skalą mapy do obliczania odległości w terenie i na mapie • omawia metody prezentacji zjawisk na mapach • odszukuje w atlasie mapy i określa ich przynależność do poszczególnych rodzajów • omawia podział map ze względu na treść, skalę i przeznaczenie • omawia sposoby przedstawiania rzeźby terenu na mapie • określa na podstawie rysunku poziomicowego cechy ukształtowania powierzchni terenu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza skalę mapy na podstawie odległości rzeczywistej między obiektami przedstawionymi na mapie • wskazuje możliwość praktycznego wykorzystania map w różnych skalach • charakteryzuje rzeźbę terenu na podstawie rysunku poziomicowego i mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia różnicę między elipsoidą a geoidą • wymienia metody prezentacji zjawisk na mapach • oblicza na podstawie współrzędnych geograficznych rozciągłość równoleżnikową i południkową
2. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy położenia Europy i Polskę na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • odczytuje szerokość i długość 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski • opisuje cechy różnych typów genetycznych gór • omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje jednostki geologiczne Polski i podaje ich charakterystyczne cechy • określa na podstawie mapy geologicznej obszary poszczególnych fałdowań na terenie Europy i Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych

<ul style="list-style-type: none"> • podaje długość granic z sąsiadującymi państwami • wyjaśnia znaczenie terminu <i>geologia</i> • wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne na obszarze Polski • wyjaśnia znaczenie terminów <i>krajobraz polodowcowy</i> i <i>rzeźba glacjalna</i> • wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski • wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie • wymienia główne rodzaje skał • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pogoda, klimat, ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> 	<p>geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia na podstawie mapy płytową budowę litosfery • omawia proces powstawania gór • wymienia na podstawie mapy geologicznej ruchy górotwórcze w Europie i w Polsce • dokonuje podziału surowców mineralnych • wskazuje na mapie Polski parki narodowe • wymienia formy ochrony przyrody w Polsce • wymienia typy gleb w Polsce • wymienia rodzaje wiatrów • wymienia elementy klimatu 	<p>ukształtowania powierzchni Europy i Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • omawia warunki klimatyczne w Europie • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce • charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku • omawia funkcje lasów • opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku • podaje główne cechy fizyczne Bałtyku • wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski • wymienia różne rodzaje lasów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski • rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce • opisuje typy zbiorowisk leśnych w Polsce • wymienia strefy klimatyczne świata na podstawie mapy tematycznej • określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego • omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce • omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce 	<p>Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje charakterystyczne typy gleb w Polsce • podaje cechy przejściowości klimatu Polski • opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski • rozpoznaje typy ujść rzecznych • przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce • omawia zlodowacenia na obszarze Polski
--	--	---	---	--

3. Ludność i urbanizacja w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie politycznej Europy największe i najmniejsze państwa Europy • wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>demografia, przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów</i> • wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szereguje województwa pod względem powierzchni od największego do najmniejszego • prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej • omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2016 • omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX wieku • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce • porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski • opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia strukturę płci i wieku ludności Polski na tle struktur wybranych państw europejskich na podstawie piramidy płci i wieku • omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski • oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego Polsce • charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce • omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego • ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie • analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych • omawia przemiany współczesnych miast • omawia problemy mieszkańców dużych miast • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji • charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce • omawia przyczyny rozwoju
---	---	--	--	--

<p><i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce • wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce • określa kierunki napływu imigrantów do Polski • podaje przyczyny bezrobocia w Polsce • wyjaśnia różnicę między emigracją a imigracją 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie • wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe • wyjaśnia znaczenie terminu miasto • wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> 	<p>narodowych w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia mniejszości narodowe w Polsce • podaje różnicę między aglomeracją monocentryczną a policentryczną • wymienia największe miasta i wskazuje je na mapie Polski • wymienia funkcje miast 	<p>miast w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce • podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce • omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce
---	--	---	--	--

4. Rolnictwo i przemysł Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje rolnictwa • wymienia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce • wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce • wymienia główne uprawy w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw • wymienia główne zwierzęta hodowlane w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • omawia regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce • lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłownicze, wodne i niekonwencjonalnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce • charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce • porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia korzyści i szanse dla polskiego rolnictwa w Unii Europejskiej • opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w portach morskich Polski • analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu
---	---	--	--	---

5. Usługi w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce • wyróżnia rodzaje transportu w Polsce • wskazuje na mapie Polski porty handlowe, śródlądowe oraz lotnicze • wyróżnia rodzaje łączności • dokonuje podziału turystyki • wymienia i wskazuje na mapie regiony turystyczne Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zróżnicowanie usług w Polsce • omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce • omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: komunikacja, eksport, import, bilans handlu zagranicznego • wyjaśnia znaczenie terminów: turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków • wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski • wymienia i wskazuje na mapie polskie obiekty, znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce • określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski • określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski • omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, jakie zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski • omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski
---	---	---	---	---

6. Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego podaje przyczyny kwaśnych opadów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła podaje źródła zanieczyszczeń komunalnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje na podstawie mapy tematycznej stan zanieczyszczeń wód śródlądowych omawia skutki zanieczyszczeń środowiska naturalnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ustala na podstawie dostępnych źródeł, jakie regiony w Polsce cechują się największym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego
7. Relacje między elementami środowiska geograficznego				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powodzi w Polsce wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko powodzi wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników województwach pomorskim i łódzkim omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy
8. Mój region i moja mała ojczyzna				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie swojego regionu na mapie Polski wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony wyjaśnia znaczenie terminu mała ojczyzna 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych prezentuje główne cechy gospodarki regionu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny analizuje formy współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznym